

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED VÁROS ÉS A SZEGEDI JÁRÁS DOLGOZÓINAK LAPJA

XII. évfolyam, 248. szám

Ára: 50 fillér

Szombaf, 1956. október 20.

Mal számunkból:

Gyorslista a II. Békekölcson 9. sorsolásáról

(2. oldal)

Megalakult a József Attila Kör

(3. oldal)

Fejlett állattenyésztés — takarmány kérdés

Nekünk nincsenek úgynevezett szűzföldjeink, nincs módunk ahhoz, hogy növekvő szükségleteinknek megfelelően a pusztaságok helyén új gabona-, takarmánytermő vidékeket alakítsunk ki. Nekünk azon a területen kell gazdálkodnunk, ami van, s ami meg volt már a múltban is. Hazánkban — így szűkebb hazánkban, Szeged vidékén is — csak egy mód van a termelés emelésére: az intenzívebb, beltérjesebb rendszerű gazdálkodásra való áttérés. Kétségtelen az, hogy a technika felhasználásával, a talajok gépi művelésével egyre nagyobb műtrágyakészletek felhasználásával — különösen a nagykiterjedésű állami és szövetkezeti táblákon — lehet valamelyest emelni a termés-átlagokat beltérjesebbre való törekvés nélkül is. Ezt mutatja több szegedi termelőszövetkezet 12-13 mázsás búzatermésátlaga is a 9-10 mázsás egyéni átlagokkal szemben. Azt azonban ma már minden szövetkezeti tag, egyéni gazda jól látja: a szövetkeztetés és a gépesítés, a műtrágya nem minden. Ezekkel az eszközökkel még viszonylag rövid időre nem lehet egészen megoldani mezőgazdasági termelésünk problémáit. Ahhoz, hogy termelési eredményeink állandóan felfeléíveljenek, állattenyésztésünk hallatlan mértékű fejlesztésére van szükség. Ha sok a jószág, sok a trágya, növekszik a földek talajerő-értéke, következőképpen nagyobbak lesznek a terméseredmények. Több takarmány terem, s még inkább fejlődhetnek állatállományaink is.

Városunk és a járás mezőgazdasága azonban még igen távol van az előbb említett állapotoktól. A mezőgazdaság jelenlegi termelési problémáit tekintve Szeged és a járás termelőszövetkezeti, dolgozó parasztsága egy áttörhetetlen látszó bűvös körben él. Fejlesztésük az állatállományt, de kevés a takarmány, és ami van is, igen gyenge minőségű. Mert kevés az állatállomány, rosszabb, leromlottak a földek is, s a józanul gondolkodó paraszt emberek akárhol is keresik a megoldást, odajutnak vissza, ahonnan elindultak: az állattenyésztéshez, a trágya kérdéshez.

Az, hogy még ma is ilyen alapvető dolgok okoznak nekünk súlyos gondokat, az egyrészt azért van, mert a korábbi, a személyi kultúrából áttörött állami és pártirányítás a mezőgazdasági termelési problémáinak megoldását egyedül csak a tsz-mozgalom mindenáron való fejlesztésén keresztül látta, s ugyanakkor az ipari beruházásokhoz viszonyítva igen alacsonyak voltak a mezőgazdaság fejlesztésére fordított összegek. Nem tagadhatjuk azt sem, hogy ez az amúgy is alacsony összeg nem úgy használtuk fel teljesen, ahogy azt a leggazdaságosabban tehetjük volna. Gondolunk egyes szövetkezetek állami pénzzel, hitellel való mértéktelen tömésére. Van példa erre a szegedi járásban is.

Az utóbbi időben számos termelőszövetkezeti taggal, egyéni gazdával beszélgettünk, akik Szeged és a járás mezőgazdasági fejlesztésével kapcsolatban szinte egyöntetűen az alábbi véleményen vannak: fejlődésünk egyik legnagyobb kerékkötője a kenyérgabona probléma. Minden szövetkezetnek, egyéni gazdának összszántóterülete 42 százaléka rozs, búzával kell — legalábbis kellene — bevételnit. Ha tovább vizsgáljuk a helyi mezőgazdasági termelés többi alkotó elemeit, akkor azt látjuk, hogy a táj termelési adottságainak megfelelően nemcsak ajánlatos, hanem szükséges is, hogy a kenyérgabona-vevőtervek teljesítésén túlmenően a termőterületek kb. 50 százaléka kukoricát, fűszerpaprikát, szőlőt, gyümölcsöt és burgonyát termesszünk. Ez nemcsak egyéni, de ugyanakkor államérdek is. Tehát a szarvasmarhák, sertések számára oly elengedhetetlenül fontos szemes- és pillangószószótermékek termelésére csak 8 százalékos terület jut, ha a többi szerződéses növényeket (cukorrépa, paradicsom, uborka és egyéb) is figyelembe vesszük, akkor még ennyi sem.

Ezekután csodálkozhatunk-e azon, hogy a múlt évek erőlködése ellenére sem haladtunk előre állattenyésztésünk fejlesztésében? Mit tudnánk javasolni a gabona és a takarmány probléma megoldására? Kétségtelen, míg évtizedekkel ezelőt országunknak jelentős gabona-

exportja volt, addig ma már évi gabonakészleteink alig fedezik kenyérszükségleteinket. Nem azért, mintha ma kevesebbet, sőt valamivel többet termelnénk, mint a múltban, azonban a népsűrűség növekedése, külföldi fizetési kötelezettségünk teljesítése jelenleg még követeli tőlünk, hogy összszántóterületeink 40-45 százaléka termeljen kenyérgabonát. Ez államérdek — mondtuk eddig, s mondjuk most is. De helyes érdek lehet-e az, amely ellenkezik a termelők, a dolgozók együttes érdekeivel? Semmi esetre sem, éppen ezért a lehetőségekhez képest mielőbb változtatnunk kell ezen. Hiszen a termelők együttes érdeke alkotja az állam érdekét is. Egy hold föld rekordtermés esetén sem képes egy évben mintegy 4200 forintnál nagyobb értékű gabonát adni. Viszont egy hold gyenge beállottságú paprika is megadja a 7700 forint jövedelmeit. Ugyanakkor nincs szükség arra sem, hogy az állam termelési árkiegyenlítést fizessen a szövetkezeteknek és az egyénileg dolgozó parasztnak.

Helyes lenne, ha a következő országgyűlés már most határozná a felett, hogy — egyelőre hacsak pár szűk, zártkörűen belül is — mentesítsék a termelőket a búza és a rozs túlzott nagyságú területeken való termelésétől. Ha például ilyen kedvezményt kapna Szeged és vidéke, a szövetkezeteknek és az egyéni termelőknek már a jövő évben módjuk lenne ahhoz, hogy több takarmányt termeljenek, ugyanakkor jövedelmük jelentős részét az állattenyésztés fejlesztésébe fektessék be. Ezt az automatikusan következő további lehetőségek és a józan ész logikája is megköveteli tőlük.

Az állandóan enyhülő nemzetközi helyzet ma már lehetővé teszi, hogy ideiglenesen, — míg éppen az állattenyésztés fellendítése révén a sűrűn lakott, fejlett nyugati államok gabona-termelési színvonalát meg nem közelítjük — külföldön vásároljuk meg hiányzó búzaszükségleteinket. Ez az egyik lehetőség, ennél jobbat jelenleg nehezen tudnánk találni.

A szegedi termelőszövetkezetek legtöbbje már eddig is behoznyította termelési fölényét az egyéni gazdaságokkal szemben. De, hogy igazán magas kultúrájú termelést tudjanak folytatni, előbb-utóbb fel kell hagyniuk a túlzott nagyságú területeken való gabonatermeléssel, ennek az önmagára visszatérő görbe útnak a taposásával. Először is lehetetlen egységes vevőförgő-rendszert kialakítani, ha a termelői fő növényfélések területe nem egyformán oszlik meg. Nem lehet úgy hathatósan emelni a búza termésátlagát, ha minden évben a területek 17-18 százaléka kenyérgabona után ismét kenyérgabonát vetnek. Márpedig a jelenlegi gabonatermelési feladatot nem lehet másként végrehajtani.

Ahhoz, hogy állattenyésztésünk hozamai rohamosan növekedjenek, szükséges, hogy rengeteg fehérjedús takarmányt termeljünk, s silózzuk, jól készítsük el állataink számára. Vanak, akik azt gondolják, hogy a silózás növekedésével meg lehet oldani a takarmánykérdést. A silózott kukoricaszár, a savanyú réti széna a répaszéklet és levél azzal, hogy silozuk csak izesebbé válik, szívesebben fogyasztja a jószág, de tápértéke nem növekszik, ennél fogva nem várhatunk sokkal többet a silózástól, sem a jelenlegi és a korábbiakhoz hasonló körülmények között. Éppen ezért van égető szükség nagy horderejű, felülről jövő intézkedésekre, melyek a mi sajátos viszonyainknak megfelelően nyújtanak segítséget, többek között olyan kulcskérdés megoldásában is, mint az állattenyésztés ügye.

Most, amikor leszámolunk a személyi kultusz utolsó maradványaival is, megengedhetjük magunknak már, hogy a saját fejünkkel gondolkozzunk — ez eddig szinte lehetetlenség volt. Csak addig másoljuk más államok mezőgazdaságainak fejlesztési módszereit, amíg azt saját jól felfogott egyéni érdekeink megkívánják. Szeged szövetkezeti és egyénileg dolgozó parasztjai joggal elvárják a város képviselőitől, hogy az országgyűlésben szavazótyégyek az imént elmondottakat, annál is inkább, mert a mezőgazdasági termelés szegedi és járásbeli nehézségei országos nehézségek is.

Csepri József

Az újságíró legfőbb feladata: az igazság feltárása

Az Újságíró Szövetség kritikai és kulturális szakosztálya október 19-én taggyűlést tartott. A szakosztály vezetőségének referátuma és a felszólalók elemeztek a kulturális újságírás helyzetét és az ezzel összefüggő politikai kérdéseket. Az elhangzottak alapján hozott határozatban többek között ez áll:

Újságírói munkánk legfőbb feladatának az igazság nyílt feltárását tekintjük, ehhez sajtószabadság kell. Ezért javasoljuk, hogy az országgyűlés előbb fogadjon el megfelelő sajtóörvényét és az Újságíró Szövetség addig is

határozottan védelmezze a hírlapírók igazmondását, az egyéni értékítélet jogát és a bíráló újságíró személyét.

Megfelelően tisztázni kell az elvi pártirányítás módjait. — Aggodalommal és felháborodással látjuk, hogy

a megyei és az üzemi lapok irányításában egyes városi és megyei párt-állami szervek még ma is lépten-nyomon megsértik a sajtószabadságot és a szocialista demokratizmust.

A magunk részéről a leghatározottabban elítéljük a megyei és az üzemi sajtó demokratizmusának a

végrehajtó bizottságok egyes vezetői részéről az utóbbi napokban történt súlyos és barbár megsértését.

Javasoljuk, hogy az előkészítő bizottság a vidéki újságírók ilyen értelmű hozzászólásait sürgősen juttassa el az MDP Központi Vezetőségéhez.

A taggyűlés táviratot küldött az MDP KV. Politikai Bizottságának, amelyben örömmel fejezte ki a Jugoszláv Kommunista Szövetség és a Magyar Dolgozók Pártja küldöttségei közötti sikeres tárgyalások fölött, valamint Nagy Imre elvtárs párttag-ságának helyreállításával kapcsolatban.

Ne késsünk a vetéssel!

Az őszi munkákról nyilatkoznak agronómusok

KOVÁCS ISTVÁN, a Deszki Gépállomás főmezőgazdája a következőket mondotta az őszi mezőgazdasági tennivalókról:

— A megkeményedett, száraz talaj megnehezíti a szántást és több gyűrűs, valamint rög-törő-hengert kell használni. Ezzel kapcsolatban a Földművelésügyi Minisztérium ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy megfelelő számú tárcsával látja el a gépállomást. Még augusztusban kaptunk láncfalpap traktort, az elmúlt héten pedig egy másikat. Ezek a gépek igen nagy segítséget nyújtanak a kötött talajok megmunkálásánál.

— A termelőszövetkezetekben 55 százalékos az őszi mélyszántás, a vetőszántásban viszont 80 százalékos az eredmény. A vetési tervhez viszonyítva őszi búzából, őszi árpa és takarmánykeverékből már 60 százalékos elvetettünk. Lényeges körülmény, hogy majd felelősen minőségi vetőmagvakat használunk. Elhatároztunk az, hogy november 7-re minden tsz-unk befejezzék a vetést.

— Igen megnövekedett az egyénileg dolgozó parasztnak szántási igénye. A tavalyi esztendőhöz viszonyítva kétszer akkora területet akarnak géppel műveltetni. A gépállomás minden elköveti, hogy az egyéni gazdák földjei se maradjanak felszántatlanok, s ez annál is inkább lehetséges, mert az üzemenyagellátásban nincsenek nehézségeink.

— A gépállomás egyébként 106 százalékos áll az éves terv, 63 százalékos pedig az őszi terv teljesítésében. Ezzel az eredménnyel a megyében első helyen vagyunk a gépállomások között.

— Még azt szeretném elmondani, hogy a termelőszövetkezetek, de különösen az egyéni gazdák iparkodjanak a vetéssel, mert vetni most kell — később veszélyes lesz. A kelés már így is megkészt és ha várunk a vetéssel, a mag nem tud megfogódni a földben — oda van a jövő évi termés.

Nem akarunk Kovács elvtárs eredményektől duzzadó nyilatkozatára árnyakat festeni, de a Deszki Gépállomás olyan szépségű is szüntessen meg, mint ami Papp József traktoroskapcsolatos. Papp József a deszki tsz-ek földjét szántja, de a száraz talaj miatt állandóan cserélni kell az ekevasakat. Viszont segédvezetője sincs, aki abban is segítené, hogy bevigye a gépállomásra az ekevasakat éleztetni. Így sajátmaga tölti ezzel az időt, közben áll a munka. Benczik Ferenc személyében már szerzett segédvezetőt, de a gépállomáson „majd meglátjuk” szavakkal hátrítják el kérését. A dolognak természetesen más oldala is van és nem árt, ha idézzük Papp József szavait: — A múlt héten például csak 40 forintot kerestem az ekevas élezése és gépállás miatt.

FARKAS DEZSŐ, a gyálafői Komzsolom Tsz mezőgazdája így vélekedett az őszi munkák helyzetéről:

— A mélyszántást teljes egészében befejeztük és a 250 hold vetőszántásból már 180 hold elkészült. A vetéssel 55 százalékos állunk, eddig 85 holdon a takarmánykeverék, 40 holdon pedig az őszi búza magjait ültetük a földbe. Most kezdjük a műtrágyázást és húsz hold búzaterületen, holdanként egy mázsás szuperfoszfátot szórunk. 40

holdról most szedjük a cukorrépát, amit hajó szállít a Szolnoki Cukorgyárhoz.

SZABÓ GIZELLA, a rőszei Lenin Tsz agronómusa mondotta:

— Termelőszövetkezetünkben az őszi mélyszántást már 80, a vetőszántást pedig 60 százalékban elvégeztük. A vetésnek most a felénél tartunk, ez ideig húsz hold árpa, 45 hold búzát, tíz hold rozst és öt hold takarmánykeveréket vetettünk. Az a tervünk, hogy e hónap 30-ra mindenfajta vetést befejezzünk. Bánkúti 1201-es fémzáróit búzát vetünk 80 holdon, tíz holdon pedig az 1205-ös fajtát. Az előcsíráztatásokról az árpa 88, a búza 94, rozs 92 százalékos kelési eredményt mutatott. Még hátra van 30 hold kukorica és négy hold burgonya betakarítása. A szarvasmarha állomány átteleltetésével kapcsolatosan a 400 köbméter silózási tervünk-ből eddig 200 köbmétert már teljesítettünk.

LAKI IMRE, a Kisteleki Gépállomás igazgatója a távollevő főmezőgazdász helyett nyilatkozott:

— Mi október 25-re mindent be akarjuk fejezni a vetést. Elhatároztunk arra építjük, hogy a gépállomás 70 százalékos áll a vetőszántással a termelőszövetkezetekben. Ugyanakkor a vetés is szépen halad. Négy brigád és tíz traktoros már teljesítette éves tervét, összesítve pedig a gépállomás 97 százalékos ért el az éves terv teljesítésében. Az őszi mezőgazdasági munkák állása viszont 67 százalék. A megye gépállomásainak versenyében ezzel az eredménnyel a második helyen vagyunk.

Fakultatív nyelvoktatás az egyetemeken

— megszüntetik az általános iskolai vizsgákat

Kónya Albert oktatásügyi miniszter nagy fontosságú bejelentései

Pénteken az Oktatásügyi Minisztériumban értekezletre jöttek egybe az egyetemek, a főiskolák vezetői. Részt vett az értekezleten Kónya Albert oktatásügyi miniszter, Sötér István miniszterhelyettes, Orbán László, az MDP Központi Vezetősége tudományos és köznevelési osztályának helyettes vezetője.

Kónya Albert bejelentette, hogy az általános iskolában a jövőben megszüntetik a vizsgákat, elmarad az úgynevezett kísérlet.

A gimnáziumokban a III. osztály kémiai és földrajzi tárgyak kivételével ugyancsak megszüntetik a vizsga. Az érettségi marad, azonban itt is vizsgálat alá kell venni, hogy minden tárgyból, avagy fakultatíve választashassanak érettségi tárgyat a diákok. A technikumban a közműreparti tárgyak vizsgái elmaradnak.

A továbbiakban bejelentette a miniszter, hogy a közeli napokban a tárminisztériumokkal történt tárgyalások alapján megalakul a felsőoktatási tanács.

Az egyetemeken módot adunk a fakultatív óralátogatásra is, azonban, hogy melyek azok a tantárgyak, amelyeknél a hallgató választhatja meg a látogatást, arra vonatkozólag karonként, szakonként állapítsák meg és elégtételt ki a jogos kívánások. Az óralátogatás ellenőrzésének eddigi módszerét — véleményünk szerint — meg kell szüntetni.

Az egyetemen a tanulmányi időt öt évre felelőjük. A tanulmányi idő felemelése vonatkozik a műszaki egyetemre, a tudományegyetemen a tanárképzésre és számos szakképzésre. Marad az eddigi tanulmányi idő például a Közgazdaságtudományi Egyetemen és a tudományegyetem jogi karán. Szükségesség mutatkozott — folytatta Kónya Albert — né-

hány oktatóndó tárgy felülvizsgálata és megváltoztatása.

Indokolt a felsőoktatás területén a fakultatív nyelvoktatás bevezetése. E téren úgy intézkedünk, hogy kötelező egy szabadon választható nyelv felvétele.

Megszűnik az egyetemeken a kötelező testnevelési tantárgy.

A hallgatók helyesen teszik, ha a Haladás Sportegyesület munkájában vesznek részt.

Az ideológiai oktatás területén november elsejétől a Magyar Párttörténet tanítása heti két órászámban történik majd. Elmondotta még, hogy a honvédelmi oktatás módszereit újból felülvizsgálják. A Honvédelmi Minisztériummal közösen meg tárgyalják a kérdést ifjúságunk kérésére.

Az értekezlet több hozzászólással ért véget.

Rajk Lászlóné a népi kollégiumoknak adta át a részére kiutalt kártérítést

Az Igazságügyminisztérium Rajk László özvegyének az igazságtalanul elszenevedett börtönökért és az öket ért anyagi károk egy részének megtérítésére 200 ezer forintot utalt ki.

Rajk Lászlóné az összeget a népi kollégiumi mozgalom rendelkezésére bocsátotta.

— Könyvtáros vagyok — hangzik Rajk Lászlóné ezzel kapcsolatos nyilatkozata —, ezért fizetést kapok. 1956 augusztus óta igazságtalanul meggyilkolt férjem után nyugdíját folyósítanak részemre, így hiányt nem szenvedek. Természetesen a rehabilitációs összeg a volt meghurcolt legnagyobb részének a legszükségesebb ruháknak, bútorok vásárlására és az évekig támogatás nélkül maradt család adósságainak kifizetésére szükséges. Az én kedvezőbb helyzetemre való tekintettel úgy érzem, kötelességem ezt az összeget, amely közvetlen életszükség-

letem szempontjából nem feltétlenül szükséges, az arra jobban rászorulóknak felajánlani.

Ezért a rehabilitáció összegét átadom a népi kollégiumoknak arra a célra, hogy ezen összeg segítsen a kollégiumi mozgalom fejlődését és az arra rászorulóknak tanulását.

— A rettenet éveit úgysem lehet megfizetni. Válgát hát azok hasznára, akik hibáinkat helyrehozták — fejeződik be a nyilatkozat.

— A Könyvügyi Minisztérium megrendelésére elkészítették a Pósa-féle fedőléc közzörű első prototípusát. Pósa János szegedi felaláló fedőléc közzörűjének sorozatgyártását a próbatüzelés után megkezdik.

— Virágháza szállították Szeged köztereirel a nyári időre kiültetett pálmákat.